Римма Зюбіна – 55. Велике Ювілейне Інтерв’ю – Про Гроші, Політику І Проблеми, Які Вже Не Сховати За Лаштунками

Головна - Інтерв'ю - Римма Зюбіна – 55. Велике ювілейне інтерв’ю – про гроші, політику і проблеми, які вже не сховати за лаштунками

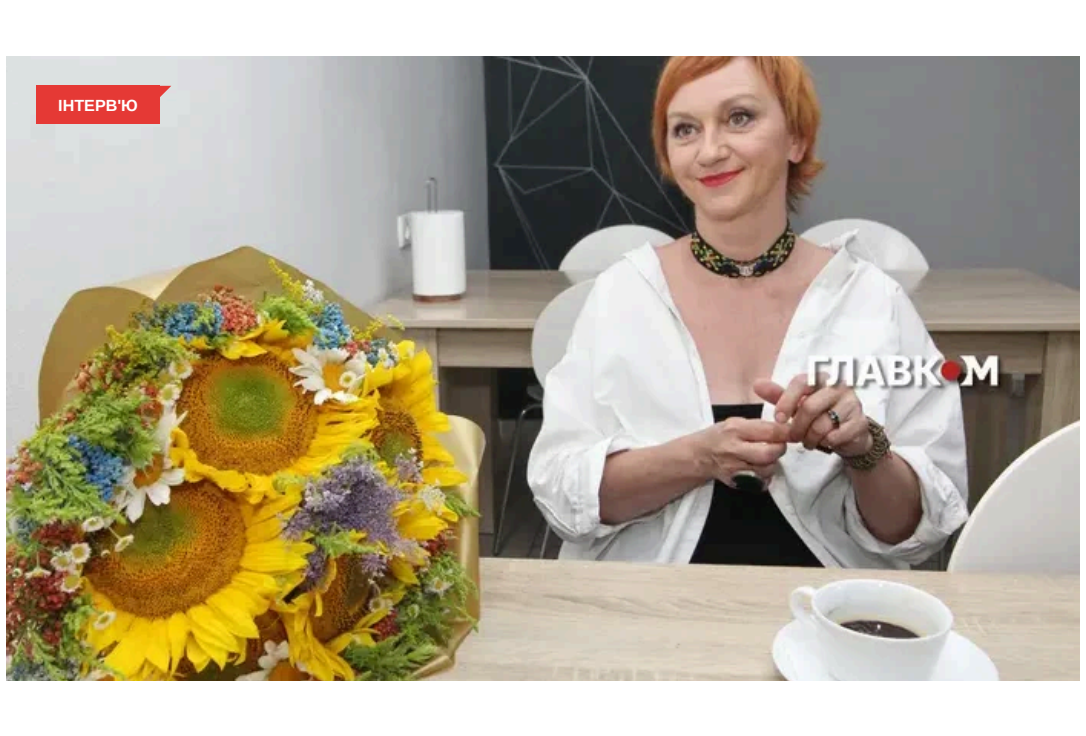

Римма Зюбіна – 55. Велике Ювілейне Інтерв’ю – Про Гроші, Політику І Проблеми, Які Вже Не Сховати За Лаштунками

23.08.2026 | 231

У першій частині великого ювілейного інтерв’ю актриса Римма Зюбіна багато говорила про себе, про родину і близьких, про роботу і вихід із Молодого театру. Але історія одного, навіть видатного, актора завжди трохи більша за його особистий шлях. Бо за лаштунками є правила, які роками вважалися нормою, і які сьогодні треба переглянути.

У другій частині розмови йтиметься про харасмент, стосунки між викладачами й студентами, контракти, зарплати, профспілки, конкуренцію та звання. Про все це Зюбіна говорить напрочуд прямо. А ще – про те, яким має бути український театр після війни і чому стару систему вже не вдасться просто «підфарбувати».

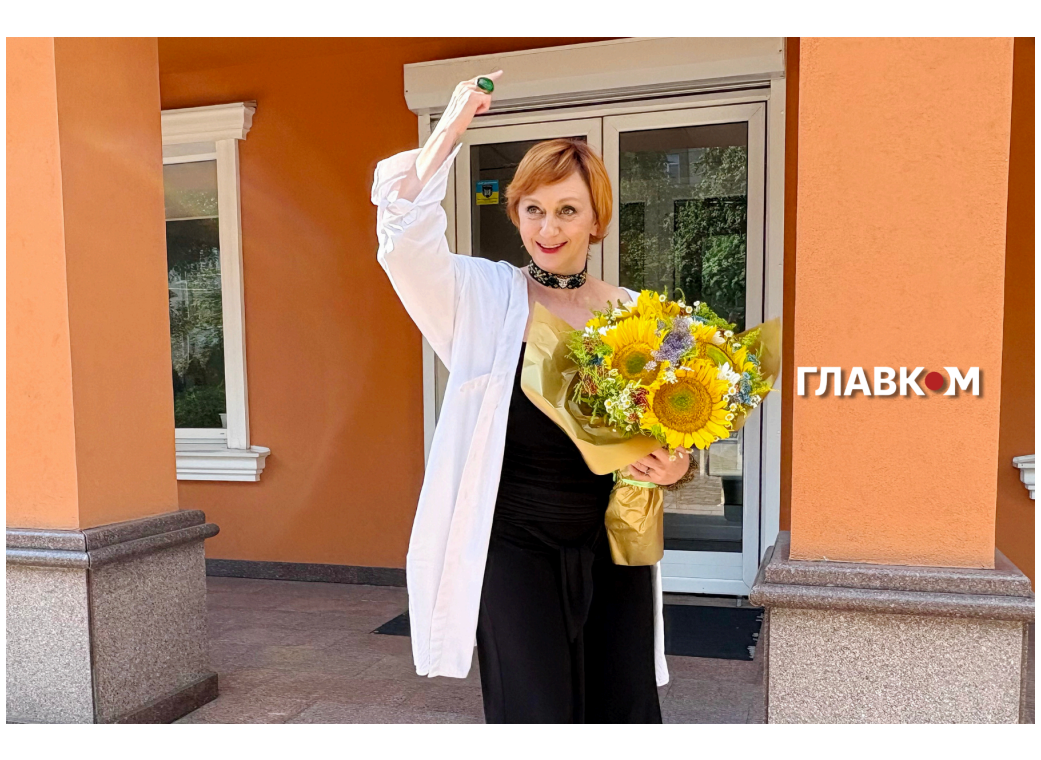

фото: Станіслав Груздєв, glavcom.ua

«Світ Змінюється, Зараз Ми Можемо Говорити Про Харасмент Публічно. І Це Проблема Не Лише Театрального Середовища»

З вашого дозволу ще трохи про Андрія Білоуса. Режисер, екскерівник Молодого театру майже рік перебуває в СІЗО. Ми всі пам’ятаємо, що проти нього повстали 46 людей з колективу, але у слідчих, судячи з усього, досі бракує доказів, щоб передати справу до суду. Як ви оцінюєте цю історію сьогодні, коли емоції вляглися, кадрові рішення ухвалені і на все можна подивитися спокійніше?

Вважаю, що має працювати слідство, але повторюся: я категорично проти того, щоб ця справа завдяки провокаціям переростала в політичну. Тут немає ніякої політики чи утисків.

При цьому на суді в його підтримку стояли люди з табличками «37» *(відсилка до сталінського «Великого терору – «Главком»)*.

Публічні скандали, пов’язані з харасментом у мистецькому середовищі, трапляються, на жаль, тепер часто. Актор та викладач Володимир Талашко врешті звільнився з Київського університету театру, кіно та телебачення після звинувачень сексуального характеру, але правоохоронці так і не встановили його провину. Педагога і актора Театру імені Лесі Українки Давида Бабаєва звинуватили взагалі вже після смерті. Де в таких ситуаціях, на вашу думку, знайти правильну межу між справедливим обуренням і презумпцією невинуватості?

А як довести провину? У нашому суспільстві взагалі тема харасменту ніколи не піднімалася. У нас жінка завжди в усьому винна. Ти одягла коротку спідницю – винна. Ти намалювала червоною помадою губи – винна…

Ви самі відчували якісь бодай натяки на ті явища, які зараз нам так болісно обговорювати?

Відчувала. У мене була обставина: я була вже заміжня жінка *(Римма Зюбіна вийшла заміж за режисера Станіслава Мойсеєва у 1994 році, а в 1997-му прийшла працювати в Молодий театр – «Главком»)*. Але навіть при цьому відчувала…

Як ви реагували? Можливо, дасте пораду молодим актрисам.

Я просто зніяковіла, коли людина впала на коліна, обіймаючи мої ноги. Сказала: «Побійтеся Бога, я ж заміжня жінка». Таке зазвичай ніхто не планує і не репетирує. Коли якась ситуація трапляється неочікувано, ти ніяковієш.

У молодості були й інші ситуації. Приміром, коли таксист почав везти мене не в ту сторону або коли їхала в поїзді з п’яними чоловіками в одному купе. Мені довелося перекрутити каблучку, щоб показати, що я заміжня жінка. Боялася і не спала тоді всю ніч. Хіба я могла підготуватися до такого? Це речі, про які ти нікому не розкажеш, бо в нашому суспільстві так було прийнято.

І саме тому я не можу погодитися з тим, що в таких ситуаціях має вирішувати більшість. Якби в Молодому театрі вирішував голос більшості, нічого б не змінилося: 96 людей із колективу сказали, що «все ок», і лише 46 із цим не погодилися. Не кожна більшість є правою. Хорошою людиною був Сократ – і що, де була більшість? А спалення рудих у Середньовіччі? Якби тоді вирішувала більшість, ми б із вами тут уже не сиділи.

Але світ змінюється, і зараз ми принаймні можемо говорити про харасмент публічно. І це проблема не лише театрального середовища.

Моя сестра – наукова співробітниця. Вона стала першою кандидаткою технічних наук на Закарпатті. Закінчила хімічний факультет і з 18 років працювала в Інституті ядерних досліджень, викладає інженерні науки. І навіть до неї ставилися зневажливо: «Ой, що, Лариска, кандидаткою стала? Знаємо ми, як жінки кандидатками стають».

Не кожна більшість є правою. Якби в Молодому театрі вирішував голос більшості, нічого б не змінилося: 96 людей із колективу сказали, що «все ок», і лише 46 не погодилися

Але в театрі є своя специфіка. Торік в інтерв’ю «Главкому» актор і викладач Університету Карпенка-Карого, народний артист Олексій Богданович зізнався, що після цих скандалів відмовився від індивідуальних занять зі студентками, щоб уникнути безпідставних звинувачень.

У цій галузі інші стосунки з викладачем. У нас він навіть називається не «вчитель», а «майстер». Від самого першого курсу ця людина – твоя родина.

Дуже багато дівчат, вступаючи в театральний, просто хочуть бути артисткою, вони не бачили раніше вистав, приїхали у велике місто, де в них нікого нема. Така дівчина довіряється майстру. І тут він каже: «Давайте зробимо вам таку фотокартку з оголеним плечиком. А давайте ще з грудьми – це ж мистецтво!»

Коли ти не очікуєш, коли тобі соромно – ти не можеш одразу оцінити, що відбувається… Це зараз я можу про це спокійно говорити, але в перші роки навчання теж була перелякана.

Ми з одногрупниками ходили додому до Дмитра Семеновича Чайковського *(професор кафедри театральної режисури Київського національного університету культури і мистецтв, майстер Римми Зюбіної – «Главком»)* та його дружини Валентини Тимофіївни. У нас були розмови, чаї, торти – це було зовсім інше. Дмитро Семенович приїздив на мій дебют в Ужгород, ходив на всі мої прем’єри в Києві, поки був живий. Але, можливо, хтось запрошує у гості зовсім з іншою метою. І ти йдеш не знаючи, чого очікувати.

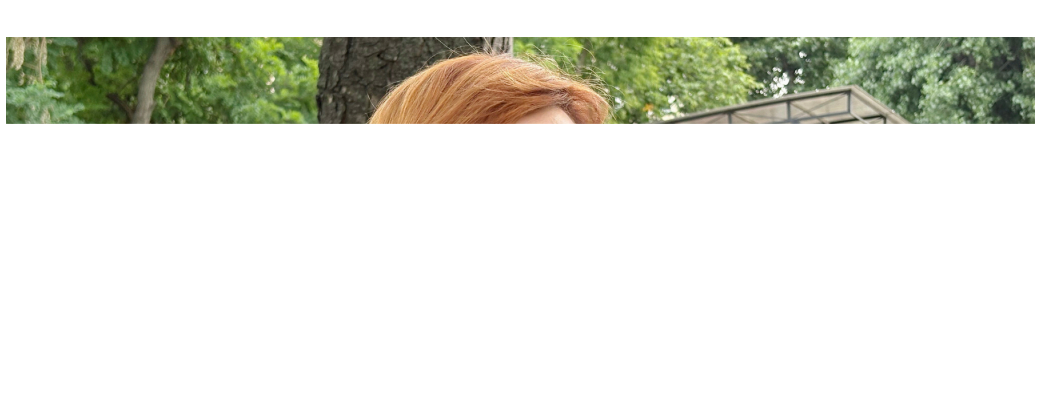

фото: Станіслав Груздєв, glavcom.ua

«Є Такі Театральні Колективи, Де Людина По Два Місяці Не Виходить На Сцену, Але Отримує Зарплату»

Перенесемося до львівського Театру Заньковецької, де ви тепер активно працюєте. Гучна історія заслуженої артистки Валентини Мацялко знову порушила питання ставлення до акторів старшого покоління. Актриса заявила про мобінг (цькування людини на робочому місці, щоб змусити її звільнитися) та скорочення зарплати до пів ставки новим генеральним директором Максимом Голенком. Де правда у цій історії?

Я б не назвала Валентину актрисою старшого покоління *(Валентині Мацялко 52 роки – «Главком»)*.

Я поважаю Валентину за те, що вона говорить це все не по курилках і коридорах, а відкрито. Вона вважає за потрібне це говорити. Це її позиція і вона відверто висловлює її.

У кожному театрі, приміром у Німеччині, новий художній керівник, який переміг у конкурсі, має повне право привести ту трупу, яку він хоче, і забезпечити їх ролями і зарплатою. Для кожного актора вона має бути різною – від складності ролі, від кількості виходів на сцену. Так само мають забезпечити і тих людей, які працювали раніше.

Для цього над нормальною справжньою контрактною системою повинні працювати три міністерства: культури, економіки і соціальної політики. Також – обов’язково юристи.

Звісно, ми розуміємо, що у 50 років уже навряд підеш собі шукати нову роботу. У такій ситуації ще грає роль місто: у якому є перспектива знайти її, а в якому немає.

Загалом, як би ви запропонували реформувати систему трудових відносин у мистецьких закладах? Якою має бути справедлива модель?

Закон, прийнятий у 2016 році, передбачав, що театри мають перейти на контрактну систему. Перший її крок – конкурси на посаду художнього керівника і директора.

У колишній радянській схемі, коли директор займався фінансовою складовою, а головний режисер – постановками і пошуком п’єс, було дуже багато проблем із тим, що не завжди ці люди працювали в тандемі. Один міг витрачати гроші на щось одне, а іншому в цей час не вистачало на постановки (хоча театр мав би бути про театр, а не про чиюсь нову дачу за цей кошт).

Зараз ці посади об’єднані. Були приклади успішних антикризових менеджерів, які ефективно поєднали посаду художнього керівника і директора, маючи хорошого заступника – це абсолютно можливо. Але пам’ятаю такий період, коли Станіслав Анатолійович *(Мойсеєв)* займався всім: від розподілу ролей до закупівлі швабр і пральних порошків. Це забирає колосально багато часу, і треба одночасно розуміти, що таке дебет і кредит і що таке експлікація п’єси. Ми зіткнулися з тим, що не так багато людей є в країні, які можуть об’єднати і директорські, і творчі функції.

Другий крок реформи мав би стосуватися самих акторів. Я прихильниця європейської системи, коли режисер приходить на конкурс у театр і пропонує концепцію розвитку і репертуарну політику на наступні п’ять років. Вигравши конкурс, затверджує репертуар і приблизний бюджет та визначає, яких акторів хоче залучити. Тоді актор бачить, що саме йому пропонують на наступні п’ять років, і може свідомо обрати: скажімо, виходити на сцену майже щовечора чи взагалі жити десь біля моря і мати кілька вистав на місяць.

Про зарплату. Я б зробила так: у всіх акторів гола ставка – умовно близько 10 тис. грн. Додатково кожен отримує за вихід, роль, внесок у виставу, своє ім’я. Грає Гамлета – ще плюс 5 тис. грн за вихід, епізодичну роль – 500 грн, гастролі, які дають дохід, – ставка подвоюється.

Водночас театральна система досі не враховує реалій війни. Херсонський театр працює у приміщенні школи. Маріупольський – фактично розпорошений: частина трупи працює в Ужгороді, частина – в інших містах України чи живе за кордоном. Натомість Ужгородський театр має змогу повноцінно працювати – вистави йдуть на великій сцені, камерній, майданчику під сценою і навіть просто неба. Попри такі різні умови, для всіх театрів досі існують плани роботи, «норми» – майже «зрівнялівка». Наприклад, молодий актор (другої категорії) має зіграти понад 20 вистав на місяць. При цьому у прифронтових містах вистави часто відбуваються лише у вихідні – це ж ніхто не враховує. А ще, як в Одесі, сама знаю, стоїш на сцені в очікуванні початку вистави і тут – повітряна тривога на три години. І вистава скасовується. То які «норми» і кількість зіграних вистав враховувати?

Міністерству культури варто було б спробувати хоч у трьох театрах різного типу – приміром, театрі ляльок, національному та комунальному – запровадити диференційовану оплату праці й подивитися, як це працюватиме. Бо в кіно все просто: якщо ти сьогодні не знімався, то не отримуєш гонорар. Я ж не приходжу до продюсера, навіть якщо він мій близький друг, і не прошу гроші лише тому, що я – артистка. Натомість є такі театральні колективи, де по два місяці людина не виходить на сцену, але отримує зарплату.

Ще одна не дуже добра практика – брати чотирьох молодих акторів на одну ставку. Тобто вони отримують лише чверть зарплати. Оренда квартири, їжа, транспорт, книжки, майстер-класи – за чверть акторської ставки це нереально. Через зайнятість у театрі молоді актори навіть не можуть знятися ніде, щоб підробити. А зарплати старших акторів завдяки надбавкам за вислугу років і почесні звання зростають. Саме тому більшість моїх колег схвально ставляться до «звань».

Не так багато людей є в країні, які можуть об’єднати і директорські, і творчі функції

До звань, від яких ви відмовляєтеся, ми ще повернемося. Які ще системні проблеми в кіно й театрі бачите з позиції і акторки, і кастинг-директорки в минулому?

Відсутність профспілки.

У чому проблема її створити?

У відсутності солідарності. Якщо ми домовляємося про певні правила гри – наприклад, не опускатися нижче визначеного гонорару, – то всі мають їх дотримуватися. Бо часто буває, що ти відстоюєш свою роль і свої умови, а потім дізнаєшся, що твоя коліжанка погодилася на цю ж роль за втричі менший гонорар. Причина проста – страх втратити роботу чи потрапити до «чорних списків» продюсерів.

На диво, ви говорите не як типова солідна актриса, а як прогресивна продюсерка. Саме продюсери хвалять західну театральну систему, яка передбачає створення команди виключно під проєкт, коли актор працевлаштовується на пів року, рік… А наш, пострадянський репертуарний театр такі продюсери називають пережитком.

А я вже і є трохи продюсерка.

Насправді в Україні є унікальна можливість поєднати репертуарний і проєктний театри. Приміром, в Америці немає репертуарного театру – там працюють за проєктною системою. У Європі співіснують обидві моделі.

Репертуарний театр дає стабільний бюджет, а отже, можливість не зводити все до розважального жанру, а виконувати ще й просвітницьку місію, грати глибокий матеріал, на якому професійно зростає актор. Водночас проєктний театр працює за іншим принципом: є грант під конкретний проєкт, його грають певну кількість разів – і на цьому історія завершується.

Ми могли б поєднати ці дві моделі та придумати власну. Натомість сьогодні не розвиваємо ні одну, ні іншу. У результаті навіть репертуарний театр дедалі більше скочується до заробітчанства.

Якщо отримаєте керівну, продюсерську посаду, актори вас не будуть любити…

Звичайно, не будуть любити. Знаєте, чого я закрила своє акторське агентство? Тому що раптом у якийсь момент побачила таку неприємну складову характеру моїх підопічних та колег. Подумала, що не хочу розчаровуватися в них, і поки не пізно – згорнула роботу.

Це і про Марка Дробота?

Ні. Із Дроботом ми і зараз працюємо *(у Театрі Заньковецької – «Главком»)*. Він, до речі, якраз пішов з Молодого театру через те, що ролей не стало. Але Дробот прекрасний. Побачила його ще першокурсником і одразу сказала: «Цей хлопець буде зіркою».

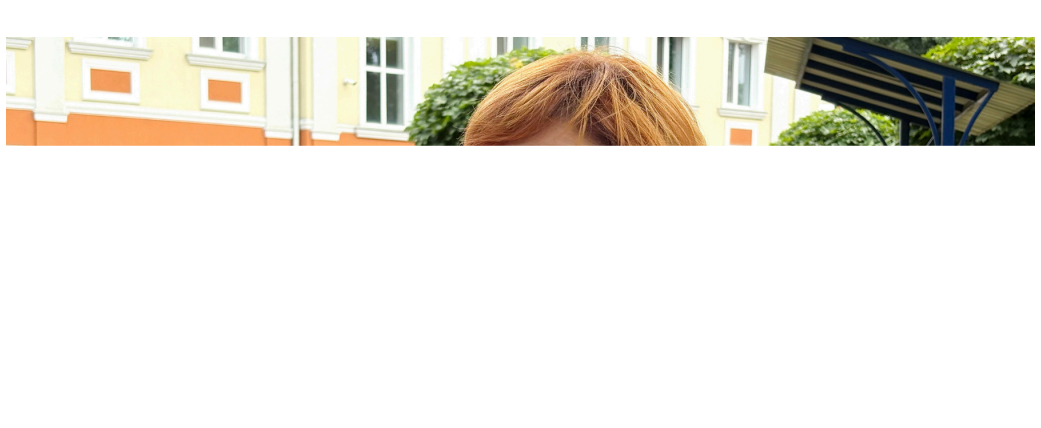

фото: Станіслав Груздєв, glavcom.ua

«Я Працюю Як ФОП І Сплачую Податки»

Прямі запитання від читачів «Главкома»: який гонорар в актриси Римми Зюбіної?

Обожнюю цю дівчину, яка ходить по вулиці і запитує, скільки кому треба для комфортного життя *(йдеться про блогерку Ангеліну Пічик, колишня ведуча підсанкційних телеканалів Євгенія Мураєва – «Главком»)*. У нас із нею була історія: вона вирізала з інтерв’ю мої слова про те, що зараз аморально говорити про «комфортне життя», коли люди щодня залишаються без житла, без роботи, без нічого.

Що для мене комфортне життя? Це коли чую про потреби волонтерів і можу їх одразу закрити: потрібна хлопцям машина, дитині на лікування – я взяла гроші і миттєво допомогла. Оце для мене комфортне життя.

У Театрі Заньковецької працюю на пів ставки й отримую близько 15 тис. грн зарплати. Їжджу до Львова за свій рахунок, театр надає житло. У мене чотири вистави в репертуарі, але під час репетиційного процесу і випуску вистави – я у Львові.

Усе решта – проєкти. Я працюю як ФОП і сплачую податки.

За одну й ту саму роботу можу отримати 4 тис. грн, а можу – 40 тис. грн. За кіно можна заробити $10 тис., а потім два роки не зніматися взагалі. От я, приміром, довго не знімалася, а потім поїхала до Грузії і знялася в ізраїльському фільмі. Наступні зйомки – невідомо коли…

Якось одна продюсерка мені пише: «Риммочко, так сподобалися ваші проби. А який гонорар?» Відповіла:

– Нещодавно знімалася в іноземній картині й отримувала 900 євро за знімальний день.

– Це боляче.

– 90% іншої роботи я роблю безкоштовно.

– Це ближче до нашого бюджету.

– Тоді давайте між цими нулями шукати компроміс.

Я в цьому сенсі абсолютно гнучка. Наприклад, нещодавно знялася в ролику для Театру ветеранів – мені навіть на думку не спало просити за це гроші. Там, де я знаю, що вони *(гроші – «Главком»)* є, можу говорити про гонорар.

Римма Зюбіна: «Для мене комфортне життя – це одразу закрити потреби волонтерів»
фото: Станіслав Груздєв, glavcom.ua

Читачі також переймаються, чи віддали ви вже борг, про який говорили в одному з інтерв’ю?

Так, віддала. Я вперше взяла гроші в кредит. І не в банку, а у своїх подружок. Позичала, щоб купити для себе квартиру в Києві. Усі ці подружки лишилися подружками (сміється).

«Я Можу Балотуватися Куди Тільки Хочу, На Будь-Яких Виборах»

Ви вже якось розповідали, що отримували пропозицію балотуватися в мери Ужгорода від колишнього керівника Офісу президента Андрія Єрмака. Ми вже не будемо запитувати знову про Єрмака, з яким вас зводила доля у кінобізнесі. Але таки поцікавимося: чи надходили вам ще якісь пропозиції від політиків?

Так. Із 2004 року мені надходили різні пропозиції від різних партій – увійти до їхніх перших п’ятірок. Я ж активна людина від мистецтва. А в політиків є своє уявлення про те, як має виглядати така п’ятірка: серед лідерів має бути якийсь серйозний дядько і… несерйозна артистка, але теж вдягнена в серйозний сірий костюм.

Ми нещодавно пожартували з моїми друзями: я виставила фотокартку з написом «Ужгороде, тримайся!», або «Тримайте ня десятеро». На що мені сказали: «Зюбіна, ти дожартувалася, бо цей мер так в Ужгороді всіх дістав, що вже в перукарнях люди говорять: «Йой, та най вже буде тут Зюбіна. Вона хоча б своя. Уже гірше, ніж зараз, не буде».

Римма Зюбіна: «Здебільшого з політиками мене пов’язує негативний досвід»
скриншот з фейсбук-сторінки Римми Зюбіної

Загалом же пропозиції в мене ті самі, що і в кожного громадянина України. Я можу балотуватися куди тільки хочу, на будь-яких виборах.

Але, погодьтеся, у першу п’ятірку запрошують не всіх і не кожного…

Це були запрошення не від знаменитих партій. У 2014 році, приміром, запрошували дві новоутворені партії, але вони не пройшли до парламенту. Це були якраз ті хлопці, з якими познайомилась, коли розливала чай і бульйон на Майдані.

Чому досі не погодилися на жодну політичну пропозицію?

Немає такої пропозиції, від якої я не могла б відмовитися.

Вважаю, що величезна помилка наших політиків у тому, що вони вірують тільки в себе, як у Господа Бога. А треба йти в політику командою.

Мені здається, дуже круто свого часу проявила себе Уляна Супрун, хоч би як її не поливали брудом. Їй вдалося щось змінити саме тому, що вона прийшла з командою і була не радянською людиною *(Уляна Супрун очолювала МОЗ у 2016-2019 роках; разом зі своєю командою вона розпочала медичну реформу, яка стала предметом гострих суспільних і політичних суперечок – «Главком»)*.

Утім, здебільшого з політиками мене пов’язує негативний досвід.

Розкажіть про якийсь із випадків.

Якось вела концерт студентської пісні, на який мав завітати мер Омельченко *(Олександр Омельченко очолював Київ у 1998-2006 роках – «Главком»)*. До останнього ми не знали, чи він приїхав. Розпочали концерт, і раптом бачу: за кулісами мені активно жестикулює пані організаторка, працівниця мерії. Виходжу до неї, а вона ледь притомна: «Я вас прошу, прийшов Омельченко, а ви не сказали, що завдяки йому відбувається концерт… «Що завдяки йому ці люди вивчили нотну грамоту, що завдяки йому вони взагалі народилися!» *(пародіює, жартує)* Мене звільнять!»

Ще колись вела концерт на десятиріччі дитячого будинку поблизу маєтку Януковича. Добре знала цей заклад, допомагала їм і тоді навіть хотіла взяти дитину з дитбудинку. На ювілей президент подарував їм голуб’ятню. Тобто діти після школи, секцій і гуртків мали ще прибирати за голубами. Хороший подарунок – на тобі, небоже, що мені не гоже.

Перед концертом я заходжу в кімнату до «високого начальства», щоб уточнити правильні імена, прізвища та наголоси. Кажу, умовно, одній пані: «Ви – Анна Іванівна?» А вона: *(далі пародіює)* «Так, але першою ви маєте запитати заступника міністра, потім представника області, міста і управління освіти». Відчитала мене, як дівчинку…

Потім ці керівники виходять на сцену – і починається зовсім інше спілкування: «Дорогі дітки, ми так любимо до вас приходити…». Але на самому початку, коли один хлопець читає віршик про маму – бо всі ці діти мріють про маму! – це начальство встає з першого ряду і йде…

Що відбувається з людьми дорогою до влади?..

Якою мала бути політична пропозиція, щоб ви погодилися?

Ні, я б ні на що не погодилася. У нашій країні ще не перемогли демократичні сили. Тому політика як була брудною справою, так, на жаль, і лишається.

От у мене запитання: в якому місті України є такий мер, яким можна пишатися?

От якби ви пішли в мери Ужгорода, ми б і пишалися. Але ви ж не захотіли балотуватися від «Слуги народу»?

Ні, я просто не хочу. Зараз приїжджаю в Ужгород, і кожна друга людина вітається зі мною, запрошує на каву.

Тим паче я й так у політиці. Приїжджаю в Ужгород, знімаю відео про мій будинок у центрі, який руйнує депутат від ОПЗЖ. Два роки тому цей будинок тишком-нишком зняли з балансу міста. Цей депутат хоче побудувати там якусь три- чи п’ятиповерхову будівлю.
А мій будинок – пам’ятка міжвоєнного модернізму, знаного архітектора Яна Ґіллара, збудований при Чехословаччині в 1938 році, має архітектурну цінність. Щоразу, коли приїжджаю, говорю про це. Для того, щоб бути в політиці, не обов’язково бути політиком – громадянином треба себе відчувати.

Ціна навчання на спеціальності «актор театру і кіно» вже перевалює за 60-70 тис. грн за рік. А працевлаштовуватися потім куди?

«Главкому» відомо, що ви гратимете в одному з проєктів, що зараз бере участь у «Тисячовесні». Лунають різні оцінки цієї президентської ініціативи, але переважно театральна й кіноспільнота відгукується схвально. А як налаштовані ви?

Теж схвально. Зараз дуже багато питань: залишатися митцям в Україні чи виїжджати, де знаходити гроші, на які резерви працювати. Раніше багато кінематографістів принципово не брали участі в конкурсах Держкіно, коли його очолювала Марина Кудерчук *(з січня 2020-го до травня 2025-го – «Главком»)*. Але якщо це твій проєкт, твоя мрія, яку хочеться зняти зараз… Можливо, через кілька років ти вже інакше подивишся на ситуацію, напишеш інший сценарій. Кіно – це така річ, яку дуже важливо фіксувати в моменті. І важливо не впасти у зневіру, не вигоріти від постійного очікування. Тому до «Тисячовесни» налаштована позитивно.

Серед ризиків ініціативи називають, наприклад, можливу заангажованість експертів. Адже за цю роботу їм фактично не платять, а сама спільнота доволі тісна, у ній практично всі одне одного знають.

Я, наприклад, теж працювала в Шевченківському комітеті безкоштовно. І якби хтось сказав, що я була заангажована – не погодилася б із цим.

Не знаю, чи на «Тисячовесні» експерти не бачать, кого саме оцінюють *(до пітчингу експерти справді бачать анонімізовані заявки, утім за портфоліо деяких митців усе ж можливо впізнати – «Главком»)*, але все ж розраховую на позитивний результат.

Для сфери культури 4 млрд грн *(бюджет «Тисячовесни»)* – рекордна інвестиція. Чи не бачите ви ризику, що в погоні за ресурсами почнеться масове виробництво контенту, зробленого «аби було»?

Ні, я так не думаю. У будь-якому разі не всі проєкти завжди «вистрілюють». Але навіть коли свого часу через Міністерство культури виділялися гроші під егідою створення патріотичного кіно – з’явилися, наприклад, «Спіймати Кайдаша» та інші хороші проєкти.

На мій погляд, основне завдання «Тисячовесни» зараз – не втратити галузь. У нас дуже багато людей із кіноіндустрії пішли добровольцями на фронт, а частина і досі там.

За моїми підрахунками, в Україні щонайменше тисяча людей щороку отримують диплом «актора театру і кіно». А от технічних спеціалістів критично бракує. І якщо у нас є виші, де готують кінооператорів, сценаристів, то варто думати про створення школи для художників по костюмах і гриму, других режисерів, спеціалістів з технічного забезпечення… Ще в нас є виклики, пов’язані з війною і мобілізацією. Зараз постає питання бронювання цих людей, щоб ті могли почати з ними зйомки і з ними ж їх завершити. Чи ці професії вже остаточно стануть жіночими? У кіно теж потрібен баланс між усіма спеціальностями.

Тим часом оплата навчання на спеціальності «актор театру і кіно» вже перевалює за 60-70 тис. грн за рік – це жахливо. А працевлаштовуватися потім куди?

фото: Станіслав Груздєв, glavcom.ua

«Я Бачила, Як У Боротьбі За Звання Люди Себе Втрачали…»

Тепер нарешті про звання. До 55-річчя видатній артистці в Україні зазвичай вручають красивий орден чи чергове гучне звання. Але не у випадку з Риммою Зюбіною…

У мене є орден, так і лежить у Міністерстві культури. Мені його виписали в 2020-му. Але ви знаєте моє ставлення до звань, орденів і медалей.

Є хороший лайфхак: приходите в будь-який театр, де висять портрети народних артистів, стаєте між ними – і ви вже міжнародний! Я з великим гумором до цього ставлюся.

Але уявімо, що президент Зеленський присвоїть вам звання. Якою буде ваша реакція?

Смішно, цього бути не може. Не вручать! І, боже збав, навіщо мені це?

Після розпаду Радянського Союзу Грузія, Латвія, Литва та Естонія відмовилися від системи звань. Колись запитала у грузинського режисера: «Як це так, адже в Грузії люблять шану, почесті?» А він відповів: «Хороший артист у мене добре отримує, дуже хороший – дуже добре отримує, а поганий артист – у мене не працює».

Я бачила, як у боротьбі за ці звання люди себе втрачали. Тож колись придумала собі інший шлях: хочу працювати за контрактною системою, грати ті ролі, які забажаю… Це не фабрика, де ти робиш одну й ту саму деталь, яка б вона не була важлива. В акторську професію ти вкладаєш частинку душі, а душею торгувати не годиться.

Тим паче в нашій країні ці регалії роздавалися і Настям, і Потапам… Так само і звання Героя України: при одному президенті ці люди герої, а при іншому – вже злочинці. Тому до «нормалізації демократичних сил» у країні я зачекаю зі званнями.

Ви щасливі у своїй професії?

Я мудро ставлюся до того, де народилася і скільки маю можливостей. У мене є як успішні, так і неуспішні проєкти. Я багато роблю того, що ініціюю сама – читання, озвучування аудіокнижок, творчі зустрічі, які перетворюються на майже стендапи, це все – теж частина акторської професії. Якби я сиділа і чекала зйомок…

Попри свою принциповість, ви стали актрисою першого ешелону: вас впізнають, вас люблять, про вас говорять. Це – визнання. Воно робить актора щасливим?

Я теж не вважаю себе абсолютно реалізованою, хоч і усвідомлюю своє щастя. Вдячна за все, що в мене є, бо могло не бути і цього.

Знаю історії, коли актор яскраво починає, а потім у його житті щось трапляється – чи то проблеми з психофізичним станом, чи то хвороби… Як приклад, Марина Бородіна – українка, яка знімалася в Голлівуді. На зйомках у дівчини випав з руки пістолет. Згодом з’ясувалося, що в неї хвороба БАС *(бічний аміотрофічний склероз – захворювання нервової системи, яке призводить до атрофії м’язів, поступово відбираючи голос та паралізуючи тіло – «Главком»)*.

Минулого року я прочитала пост Наталки Щуки про те, що Марина написала автобіографічну книгу «Проти вітру». Через хворобу вона прикута до крісла колісного та вже не має голосу. Книгу свою Марина надиктувала очима *(з допомогою спеціального пристрою – «Главком»)*. Я миттєво написала в коментарях, що готова озвучити аудіокнигу безкоштовно.

У пригоді стали мої продюсерські здібності. Домовилася зі студією «Оркестрова Вежа Продакшн» про вдвічі менший бюджет. Зробила кастинг чоловічих голосів (бо для книги потрібен був ще й чоловічий голос Романа Куліша). І навіть змогла долучити знайомого звукорежисера Івана, який уже не працював на студії, попри те, що в нього було на цей запис лише п’ять днів. Дуже щаслива, що це зробили.

І це моя маленька таємниця – на свій День народження хочу поїхати в Ірландію, де зараз живе Марина, і зробити їй сюрприз, хоч ми з нею і не знайомі.

Я буду у Марини 20-22 серпня, бо мене запросили в Норвегію. Держкіно і продюсер Володимир Філіппов проводять «Дні українського кіно» і 23-го, тож, хоча я цього і не планувала, у свій День народження буду презентувати свою Горлицю (фільм «Гніздо Горлиці»).

До речі, я дуже люблю слово, люблю працювати над створенням аудіокнижок. І зараз, коли стан виснаження не дозволяє зануритися і зосередитись на читанні, я би дуже великий акцент робила саме на аудіокнижки. Ми всі живемо у війні, що впливає на здоров’я, на психіку, на концентрацію. Знаю по собі, як важко стало читати й учити тексти. А якісну аудіокнижку можна слухати безкінечно.

Років 15 тому росіяни записали власну класику своїми найкрутішими акторськими голосами й залишили це в історії. А наші аудіокнижки іноді неможливо слухати, бо це просто халтура і порушення авторських прав.

До того ж запис аудіокнижки – для мене ще й акторська реалізація. Озвучені мною «Доцю», «Шептуху», «Проти вітру» порівнювали з моновиставою. І я дійсно вкладаюся в кожне слово, бо знаю, що ці ролі вже навряд зіграю в кіно. Тим паче в аудіокнигах можу повністю прожити текст – і кайфую від цього.

Не боїтеся наступу штучного інтелекту? Наприклад, по радіо вже крутять масово треки, згенеровані нейромережею. На одній з FM-станцій у хіт-параді таких штучних пісень вже взагалі три з десяти. І це при тій кількості артистів, яку ми маємо.

Штучний інтелект проявиться повсюди – в письменництві, в озвучуванні книжок, створенні фільмів. Він не торкнеться тільки театральних акторів.

До речі, коли озвучувала книжку «Шептуха», вперше попрацювала зі звукорежисером Андрієм Іздриком, сином Юрка Іздрика (український письменник – «Главком»). Якось попросила Андрія переписати одну фразу, бо я на ній сипнула. А він каже: «Я категорично не буду переписувати. Зараз відчувається, що книжку озвучує жива людина, а не штучний інтелект». Те, що п’ять років тому було браком по звуку, сьогодні навпаки цінується.

Водночас штучний інтелект чітко розділить навіть наші вподобання – маскульт і мистецтво.

Чи є у вас «червоні прапорці» в роботі? Від чого точно відмовляєтесь?

Колись говорила: якщо вам будь-який український актор скаже, що він відмовився від ролі, то не вірте. У нас так обмаль роботи, що люди від неї майже не відмовляються.

Але всім кажу: знімайтеся в студентському кіно. Завдяки студентському фільму «Свєтка», який зняла Іра Устеленцева, мене побачив Тарас Ткаченко і запросив у «Гніздо горлиці» без кастингу та проб. Хоча до того він мене не знав. Але коли почали з’являтися інші студентські пропозиції – фільми, приміром, про маму-заробітчанку, то відказувала: «Я вже це зіграла». Нещодавно також відмовилися від одного проєкту, бо в сценарії всі українці були дурнувато-веселі й шароварні, а ми ж не такі, ми – різні.

Я зараз відмовляюся саме тоді, коли розумію, що з матеріалу нічого, на мій смак, хорошого не вийде або коли він мені просто нецікавий чи вже повторюється.

У яких ще ролях ви себе бачите? Та чи є така роль, заради якої готові змінитися – наприклад, страшно схуднути чи сильно набрати вагу?

Мала такі ролі, для яких і худла, і набирала.

У мене була мрія зіграти Квітку Цісик у кіно. Навіть на «Коронації слова» *(міжнародний літературний конкурс, створений задля підтримки новітньої української культури – «Главком»)* років сім існувала відзнака за кращий літературний твір про Квітку Цісик (спеціальна персональна відзнака Римми Зюбіної – «Главком»). Сподівалася, що хтось напише бодай оповідання, з якого вийде гарний матеріал для сценарію, але не сталося. Аніж знятися в поганому кіно і просто здійснити власну амбіцію, нехай краще цей матеріал настоїться і знайдеться хтось, хто підбере ключ до історії Квітки Цісик, а не просто візьме її біографію з Вікіпедії.

Свою мрію я вже відпустила. Квітки Цісик не стало в 44 роки. Цю роль я вже переросла, а в кіношні вікові перевтілення не вірю.

Але в мене є інша мрія. У зв’язку з Днем народження Ади Миколаївни (16 липня народна артистка Ада Роговцева відзначила 89 – «Главком») думала не про те, кого хочу зіграти, а з ким. Завжди кажу: найкраще, що може бути, – це класна команда, з якою отримаєте і творчу атмосферу, і професійну сатисфакцію. Люди – це те, що сьогодні дає мені величезне натхнення жити.

Дуже хочу, щоб у нас щось відбулося з Адою Миколаївною Роговцевою. Це моя улюблена актриса. З дитинства вішала її фотокартки собі на стіну. Не знаю, чи ця мрія здійсненна…

Єлизавета Жабська, Микола Підвезяний, Станіслав Груздєв (фото), «Главком»

Поділіться цією статтею!

Попередня стаття
«Репетиція» Мобілізації. Як Росія Готується До Нової Хвилі…

Максим Бондарь

Коментарі закриті.

Останні новини

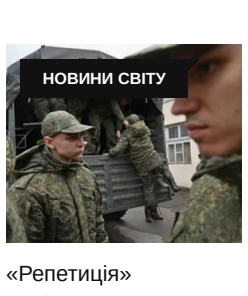

«Репетиція» Мобілізації. Як Росія Готується…

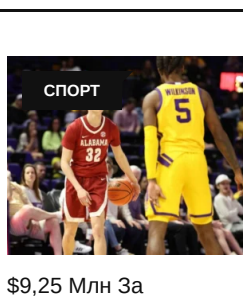

$9,25 Млн За Неправдивий Матеріал:…

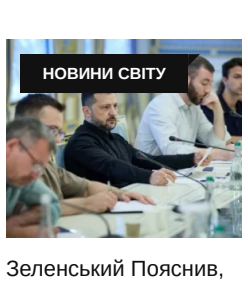

Зеленський Пояснив, Чому Путін Викинув…

Росіяни Розбили Завод, Що Виробляв…

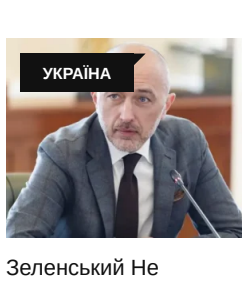

Зеленський Не Ініціюватиме Заміну Голови…

Ще 10 Років Війни? Підполковник…

Розсилка

Підпишіться На Нашу Розсилку!

79x81

Підпишіться на нашу розсилку, щоб бути в курсі подій щохвилини

email

Теги

Найпопулярніше

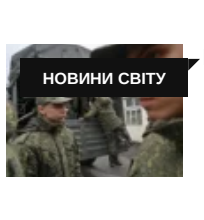

23.08.2026
«Репетиція» Мобілізації. Як Росія Готується До Нової…

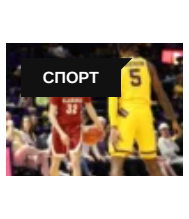

23.08.2026
$9,25 Млн За Неправдивий Матеріал: The New…

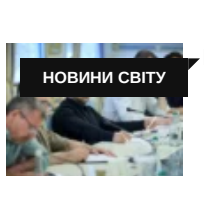

23.08.2026
Зеленський Пояснив, Чому Путін Викинув «Яблуко» З…

23.08.2026
Росіяни Розбили Завод, Що Виробляв Milka, Toblerone,…

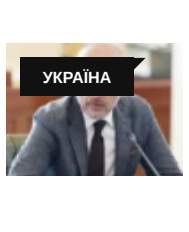

23.08.2026
Зеленський Не Ініціюватиме Заміну Голови Нацбанку

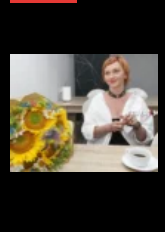

Римма Зюбіна – 55. Велике Ювілейне Інтерв’ю – Про Гроші, Політику І Проблеми, Які Вже Не Сховати За Лаштунками

23 Серпня, 2026

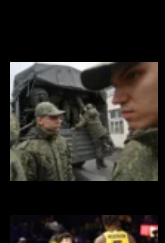

«Репетиція» Мобілізації. Як Росія Готується До Нової Хвилі Призову – Аналіз WSJ

23 Серпня, 2026

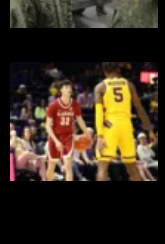

$9,25 Млн За Неправдивий Матеріал: The New York Times Програв Суд Баскетболісту

23 Серпня, 2026

Війна	54
Київ	1311
Економіка	683
Україна	4102

© 2026 FreshInfo